Razveza in ločitev

Romunija

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Razvezo zakonske zveze je mogoče doseči sporazumno (v sodnem, upravnem ali notarskem postopku). Če je ni mogoče doseči sporazumno, lahko o razvezi odloči sodišče.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

V skladu s členom 373 civilnega zakonika je razvezo zakonske zveze mogoče doseči v naslednjih primerih:
s sporazumom med zakoncema;
če se je odnos med zakoncema resno poslabšal in nadaljevanje zakonske zveze ni več mogoče;
na zahtevo enega od zakoncev po vsaj dveletnem dejanskem prenehanju življenjske skupnosti;
na zahtevo zakonca, katerega zdravstveno stanje ne omogoča nadaljevanja zakonske zveze.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

status zakonca preneha obstajati, oba razvezana zakonca pa lahko skleneta novo zakonsko zvezo;
zakonca se lahko ob razvezi zakonske zveze dogovorita, da bosta obdržala priimek, ki sta ga uporabljala med trajanjem zakonske zveze. Če dogovora ni, lahko sodišče v ustrezno utemeljenih primerih zakoncema dovoli, da obdržita priimek, ki sta ga uporabljala med trajanjem zakonske zveze. Če ni niti dogovora niti sodne odločbe, vsak razvezani zakonec prevzame priimek, ki ga je uporabljal pred sklenitvijo zakonske zveze.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Z razvezo zakonske zveze premoženjska razmerja med zakoncema prenehajo od datuma vložitve zahtevka za razvezo. Vendar lahko kateri koli od zakoncev – ali oba skupaj v primeru sporazumne razveze zakonske zveze – od sodišča za razveze zahteva, naj razglasi, da so premoženjska razmerja med zakoncema prenehala na datum dejanskega prenehanja življenjske skupnosti.
Če ureditev skupnega premoženja preneha z razvezo zakonske zveze, nekdanja zakonca ostaneta skupna lastnika skupnega premoženja, dokler nista določena njuna posamezna deleža.
Med prenehanjem zakonske skupnosti vsak zakonec prevzame svoje premoženje, nato pa se razdeli skupno premoženje in poravnajo dolgovi. Pri tem se delež posameznega zakonca na premoženju najprej določi na podlagi njegovega prispevka k pridobitvi skupnega premoženja in izpolnjevanju skupnih obveznosti. Če se ne dokaže drugače, se šteje, da sta oba zakonca prispevala enako.
Ne glede na morebitno preživninsko obveznost med nekdanjima zakoncema in zagotovitev nadomestila lahko zakonec, ki je zaradi razveze zakonske zveze utrpel materialno izgubo, a ni kriv za razvezo, od zakonca, ki je kriv, zahteva nadomestilo. Družinsko sodišče o navedeni zahtevi odloči v odločbi o razvezi.
Po razvezi zakonske zveze preneha dedna pravica med zakoncema.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Družinsko sodišče po izdaji odločbe o razvezi zakonske zveze odloči o ureditvi razmerja med razvezanima staršema in mladoletnimi otroki, če jih zakonca imata. Praviloma imata zakonca po razvezi skupno **starševsko odgovornost do otrok**. Družinsko sodišče določi **stalno prebivališče** mladoletnega otroka na naslovu starša, s katerim običajno živi, starš, ki je ločen od otroka, pa ima pravico do osebnih stikov z otrokom. Sodišče določi **prispevek** vsakega od staršev k izdatkom, povezanim z otrokovo vzgojo, izobrazbo, šolanjem in poklicnim usposabljanjem.
Če se okoliščine spremenijo, lahko spremeni ukrepe v zvezi s pravicami in obveznostmi razvezanih staršev do njunih mladoletnih otrok, če tako zahteva kateri koli od staršev ali drug družinski član, otrok, skrbstveni organ, javna ustanova za zaščito otrok ali državni tožilec.

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Z razvezo zakonske zveze preneha preživninska obveznost med zakoncema. Razvezani zakonec je upravičen do preživnine, če potrebuje finančno pomoč zaradi delovne nezmožnosti, ki je nastala pred sklenitvijo zakonske zveze, med njo ali v enem letu po njeni razvezi (vendar samo, če je posledica okoliščin, povezanih z zakonsko zvezo).
Zakonec, ki vloži zahtevek za preživnino, ne more zahtevati tudi nadomestila. Če je bila odločba o razvezi zakonske zveze izdana na podlagi izključne krivde toženega zakonca, lahko tožeči zakonec prejme nadomestilo. Nadomestilo se lahko dodeli samo, če je zakonska zveza trajala vsaj 20 let.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

V romunskem pravu ne obstaja pojem „prenehanje življenjske skupnosti“, ampak samo pojem „dejansko prenehanje življenjske skupnosti“ in sodna razdelitev premoženja. To je položaj, ki ga je treba dokazati na sodišču. Če dejansko prenehanje življenjske skupnosti traja vsaj dve leti, je to razlog za izdajo sodne odločbe o razvezi.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Zakonska zveza se razveljavi zaradi kršitve ene od zakonskih zahtev v zvezi s sklenitvijo zakonske zveze. Razveljavitev je mogoča le s sodno odločbo, učinkuje pa za nazaj in za naprej; šteje se, da zakonske zveze ni bilo.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Naslednje kršitve zakonskih določb v zvezi s sklenitvijo zakonske zveze so absolutni razlogi za njeno razveljavitev:
zakonska zveza je bila sklenjena brez izjave volje;
zakonsko zvezo sta sklenili osebi istega spola;
zakonsko zvezo je sklenila oseba, ki je bila ob sklenitvi zakonske zveze že poročena;
zakonsko zvezo sta sklenila sorodnika v ravni črti ali stranski črti do vključno četrtega kolena;
zakonsko zvezo je sklenila duševno bolna oseba ali oseba z duševno motnjo;
zakonska zveza je bila sklenjena brez izjave volje bodočih zakoncev ali takšna izjava volje ni bila dana v skladu z zakonsko določenim postopkom;
zakonsko zvezo je sklenila mladoletna oseba, mlajša od 16 let;

zakonska zveza ni bila sklenjena z namenom ustvarjanja družine.
Relativni razlogi za razveljavitev zakonske zveze so:
če jo je na podlagi zdravniškega mnenja sklenila mladoletna oseba, stara 16 let, brez odobritve staršev/starša, ki je njen zakoniti skrbnik, ali brez dovoljenja osebe, ki ima roditeljsko pravico;
če je šlo za napako volje: zmoto (glede fizične identitete drugega zakonca), goljufijo ali nasilje;
če jo je sklenila oseba, ki je bila začasno nerazsodna;
če sta zakonsko zvezo sklenila posvojitelj in mladoletna oseba, ki je pod njegovim skrbništvom.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Zakonec, ki je v dobri veri sklenil neveljavno ali razveljavljeno zakonsko zvezo, do izdaje pravnomočne sodne odločbe ohrani status zakonca v veljavni zakonski zvezi, za premoženjska razmerja med nekdanjima zakoncema pa se po analogiji uporabljajo določbe v zvezi z razvezo zakonske zveze.
Neveljavnost zakonske zveze nima posledic za otroke, ki ohranijo status zakonskih otrok. Kar zadeva medsebojne pravice in obveznosti staršev in otrok, se po analogiji uporabljajo določbe v zvezi z razvezo zakonske zveze.
Sodna odločba, s katero se zakonska zveza razglasi za neveljavno ali razveljavi, je izvršljiva do tretjih oseb; temu primerno se uporabljajo določbe v zvezi s formalnostmi premoženjskih razmerij med zakoncema, javno naravo dogovora o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema in njegovo neizvršljivostjo.
Neveljavnosti zakonske zveze ni mogoče uveljavljati zoper tretjo osebo v zvezi s predhodno sklenitvijo pravnega posla z enim od zakoncev, razen če so izpolnjene zakonsko predpisane formalnosti glede razkritja v zvezi s tožbo za razglasitev neveljavnosti ali razveljavitev ali če je bila tretja oseba pred sklenitvijo pravnega posla drugače seznanjena z razlogi za neveljavnost zakonske zveze.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Pred začetkom postopka na sodišču je na voljo mediacija. Sodni organi morajo med postopkom stranki seznaniti z možnostjo in prednostmi mediacije.
Z njo se lahko med zakoncema rešijo nesoglasja glede izvajanja roditeljske pravice, določitve stalnega prebivališča otrok in prispevka staršev k preživljanju otrok. Mediator zagotovi, da rezultat mediacije ni v nasprotju s koristjo otroka, in spodbuja starša, naj se osredotočita predvsem na otrokove potrebe ter prevzameta starševsko odgovornost za zagotovitev, da zaradi dejanskega prenehanja življenjske skupnosti ali razveze ne bosta ovirana otrokova vzgoja in razvoj.
Dogovor o mediaciji, ki vsebuje dogovor strank glede izvajanja roditeljske pravice, prispevka staršev k preživljanju otrok in določitve stalnega prebivališča otrok, mora odobriti sodišče, ki mora preveriti, ali je dogovor v skladu s koristjo otroka.
Če se zakonca strinjata z razvezo zakonske zveze in nimata mladoletnih otrok, rojenih v zakonu ali zunaj njega ali posvojenih, lahko matičar ali notar v kraju sklenitve zakonske zveze ali zadnjega skupnega prebivališča zakoncev razglasi razvezo zakonske zveze na podlagi sporazuma med zakoncema in jima izda potrdilo o razvezi zakonske zveze.
Sporazumno razvezo zakonske zveze lahko notar razglasi tudi v primeru mladoletnih otrok, rojenih v zakonu ali zunaj njega ali posvojenih, če se zakonca sporazumeta o vseh vidikih v zvezi z imeni, izvajanjem roditeljske pravice, določitvijo stalnega prebivališča otrok, načini vzdrževanja osebnih stikov in določitvijo prispevka staršev k izdatkom, povezanim z vzgojo, izobraževanjem, šolanjem in poklicnim usposabljanjem otrok.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Zahtevek za razvezo zakonske zveze spada v okvir pristojnosti **prvostopenjskega sodišča** (*judecătoria*).
Krajevno pristojno je prvostopenjsko sodišče s krajevno pristojnostjo v kraju zadnjega skupnega prebivališča zakoncev. Če zakonca nista imela skupnega prebivališča ali če nobeden od njiju ne prebiva več v kraju njunega zadnjega skupnega prebivališča, je treba zahtevek vložiti pri sodišču, ki je pristojno glede na kraj prebivališča toženca. Če pa toženec nima stalnega prebivališča v Romuniji in so mednarodno pristojna romunska sodišča, je treba zahtevek vložiti pri sodišču, ki je pristojno glede na kraj prebivališča tožnika. Če niti tožnik niti toženec nimata stalnega prebivališča v Romuniji, se lahko stranki sporazumeta o vložitvi zahtevka za razvezo zakonske zveze pri katerem koli sodišču v Romuniji. Če se o tem ne sporazumeta, je treba zahtevek za razvezo zakonske zveze vložiti pri prvostopenjskem sodišču v sektorju 5 v Bukarešti.
Zahtevek za razvezo zakonske zveze mora poleg navedb iz vlog za začetek postopka vsebovati tudi imena morebitnih mladoletnih otrok. Zahtevku se priložijo poročni list, kopije rojstnih listov morebitnih mladoletnih otrok in – kjer je to primerno – dogovor, ki sta ga zakonca dosegla z mediacijo.
Če zahtevek za razvezo zakonske zveze temelji na sporazumu med strankama, ga podpišeta oba zakonca ali pa ga podpiše skupni pooblaščeni zastopnik z overjenim posebnim pooblastilom za zastopanje. Če je pooblaščeni zastopnik odvetnik, v skladu z zakonom overi podpisa zakoncev.
Obravnave pred prvostopenjskimi sodišči se morata stranki udeležiti osebno, razen če eden od zakoncev prestaja zaporno kazen, če se obravnave ne more udeležiti zaradi hude bolezni, če zanj velja sodna prepoved, ima stalno prebivališče v tujini ali mu kaka druga okoliščina preprečuje, da bi se obravnave udeležil osebno; v takih primerih lahko zadevno osebo zastopa odvetnik, pooblaščeni zastopnik ali – kjer je primerno – skrbnik ali registrirani zastopnik (*curator*). Če je tožnik neupravičeno odsoten na datum obravnave na prvostopenjskem sodišču in se obravnave udeleži samo toženec, se zahtevek zavrne kot neutemeljen.
Tudi če se v zahtevku za razvezo to ni zahtevalo, sodišče za razveze odloči o izvajanju roditeljske pravice, prispevku staršev k izdatkom, povezanim z vzgojo in šolanjem otrok, stalnem prebivališču otrok in pravici starša do osebnih stikov z otroki.
Zahtevek za razglasitev zakonske zveze za neveljavno iz absolutnih razlogov lahko vloži katera koli zainteresirana stran. Zahtevek za razveljavitev zakonske zveze je osebne narave, njegovi učinki pa se ne prenesejo na dediče. Če pa je zahtevek vložil eden od zakoncev, lahko postopek nadaljuje kateri koli od njegovih dedičev.

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Pravna pomoč je na voljo pod pogoji iz nujne vladne uredbe št. 51/2008 o pravni pomoči v civilnih zadevah, kot je bila s spremembami in dopolnili potrjena z zakonom št. 193/2008, kakor je bil pozneje spremenjen.
Pravna pomoč se lahko ločeno ali skupaj zagotovi v obliki odvetniške pomoči; plačila honorarja izvedencu, prevajalcu ali tolmaču; plačila honorarja sodnemu izvršitelju; in kot oprostitev ali znižanje plačila sodnih taks, njihovo obročno plačevanje ali odloženo plačilo.
Do popolne pravne pomoči so upravičene osebe, katerih povprečni mesečni neto dohodek na družinskega člana je bil v zadnjih dveh mesecih pred vložitvijo zahtevka nižji od 300 RON. Če je dohodek nižji od 600 RON, delež zagotovljene pravne pomoči znaša 50 %. Pravna pomoč, sorazmerna glede na potrebe vložnika, se lahko dodeli tudi v drugih primerih, ko bi bil zaradi gotovih ali ocenjenih stroškov postopka verjetno omejen dejanski dostop do pravnega varstva, na primer zaradi razlik med življenjskimi stroški v državi članici stalnega prebivališča vložnika in življenjskimi stroški v Romuniji.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

V novem zakonu o civilnem postopku je rok za pritožbo zoper odločbo 30 dni od uradnega obvestila o odločbi.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

Upoštevna zakonodaja v zvezi s priznanjem odločbe o razvezi zakonske zveze je Uredba (ES) št. 2201/2003. Zahtevek je treba vložiti pri sodišču, ki je pristojno glede na kraj stalnega ali začasnega prebivališča nasprotne stranke v Romuniji. Če prebivališče nasprotne stranke ni znano, je treba zahtevek vložiti pri sodišču, ki je pristojno glede na kraj stalnega ali začasnega prebivališča vložnika.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Odločbo o priznanju je mogoče izpodbijati z vložitvijo zahtevka pri krajevno pristojnem pritožbenem sodišču ali vložitvijo pritožbe pri vrhovnem kasacijskem sodišču.

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Romunsko sodišče pri določitvi prava, ki se uporablja za mednarodna zasebnopravna razmerja, uporabi bodisi *Uredbo Sveta (EU) št. 1259/2010 z dne 20. decembra 2010 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti*, bodisi člen 2597 in naslednje civilnega zakonika.

Zakonca lahko izbereta pravo države, v kateri imata običajno prebivališče ali v kateri sta imela zadnje običajno skupno prebivališče (če na datum sklenitve dogovora o izbiri prava, ki se uporabi, tam prebiva vsaj eden od njiju), pravo države, katere državljan je eden od zakoncev, pravo države, v kateri sta zakonca prebivala vsaj tri leta, ali romunsko pravo.

Če zakonca ne izbereta prava, se uporabi pravo države, v kateri imata običajno skupno prebivališče, če tega ni, pa pravo države, v kateri sta zakonca imela zadnje običajno skupno prebivališče (če ima na datum vložitve zahtevka za razvezo zakonske zveze vsaj eden od zakoncev v navedeni državi običajno prebivališče); kadar eden od zakoncev nima običajnega prebivališča, se uporabi pravo države, katere državljana sta bila oba na datum vložitve zahtevka za razvezo; če pa imata zakonca različno državljanstvo, se uporabi pravo države, v kateri sta nazadnje imela enako državljanstvo (če ima vsaj eden od njiju ob vložitvi zahtevka za razvezo še vedno to državljanstvo). V vseh drugih primerih se uporabi romunsko pravo.

Spletna stran je del portala Tvoja Evropa.
Veseli smo vaših povratnih informacij o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 31/05/2021
Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.